

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Catvlli,|| Tibvlli,|| Properti[i]|| Nova Editio.|| Iosesphvs
Scaliger|| Ivl. Caesaris F.|| recensuit.|| Eiusdem in
eosdem Castigationum Liber.|| Ad|| Cl. Pvteanvm
Consiliarium Regium|| in suprema ...**

Catullus, Gaius Valerius

Tibullus, Albius

Propertius, Sextus

Lutetiae, 1577

Albi Tibvlli Liber I.

urn:nbn:de:gbv:45:1-258

ALBI TIBULLI

LIBER I.

IVITIAS alius fuluo sibi congerat auro,
 Et teneat culti iugera multa soli.
 Quem labor adsiduus vicino terreat hoste:
 Martia cui somnos classica pulsa fugent.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti,
 Dum meus exiguo luceat igne focus:
 Nec spes destituat, sed frugum semper aceruos
 Præbeat, & pleno pinguiâ musta lacu.
 Ipse seram teneras maturo tempore vites
 Rusticus, & facili grandia poma manu.
 Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
 Aut stimulo tardos increpuisse boues.
 Non agnamue sinu pigeat fœtumue capellæ
 Desertum oblita matre referre domum.
 Hic ego pastoremque meum lustrare quotannis,
 Et placidam soleo spargere lacte Palem.
 Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris,
 Seu vetus in triuiu florea ferta lapis.
 Et quodcumque mihi pomum nouus educat annus,
 Libatum agricolæ ponitur ante Deo.
 Flaua Ceres, tibi sit nostro de rure corona
 Spicea, quæ templi pendeat ante fores.

Pomosisque ruber custos ponatur in hortis,
 Terreat ut seua falce Priapus aues.
 Vos quoque felicitis quondam, nunc pauperis agri
 Custodes, fertis munera vestra, Lares.
 Tunc vitula innumeros lustrabat casa iuuenos.
 Nunc agna exigui est hostia magna soli.
 Agna cadet vobis: quam circum rustica pubes
 Clamet: io messes, et bona vina date.
 Adfatis, Diui, nec vos e paupere mensa
 Dona, nec e paruis spernite fictilibus.
 Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
 Pocula de facili, composuitque luto.
 At vos exiguo pecori furesque, lupique
 Parcite, de magno est praeda petenda grege.
 Non ego diuitias patrum fructusque requiro,
 Quos tulit antiquo condita messis auo.
 Parua seges satis est, satis est, requiescere lecto
 Si licet, et solo membra lenare toro.
 Quam iuuat immites ventos audire cubantem,
 Et dominam tenero continuisse sinu.
 Aut, gelidas hibernus aquas quum fuderit Auster,
 Securum somnos imbre iuuante sequi.
 Hoc mihi contingat, sit diues iure, furorem
 Qui maris, et tristes ferre potest pluias.
 Iam modo non possum contentus viuere paruo,
 Nec semper longe deditus esse viae:
 Sed Canis aestiuos ortus vitare sub umbra
 Arboris, ad riuos praetereuntis aquae.
 O quantum est auri pereat, potiusque smaragdi,
 Quam fleat ob nostras villa puella vias.
 Te bellare decet terra, Messala, marique,
 Ut domus hostiles praeferat exuias.

Me retinent vinctum formosæ vincla puellæ.

Et sedeo duras ianitor ante fores.

Non ego laudari cupio, mea Delia, tecum

Dum modo sim, quæso segnis, inersque vocer.

Ipse boues, mea sim tecum modo, Delia, possim

Iungere, & in solo pascere monte pecus.

Et, te dum teneris liceat retinere lacertis,

Mollis & inculta sit mihi somnus humo.

Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo

Prodest, quum fletu nox vigilanda venit?

Nam neque tum plumæ, nec stragula picta soporem,

Nec sonitus placidæ ducere possit aquæ.

Ferrens ille fiat, qui, te quum possit habere,

Maluerit prædas stultus, & arma sequi.

Ille licet Cilicum victas agat ante cateruas,

Ponat & in capto Martia castra solo:

Totus & argento contextus, totus & auro

Insideat celeri conspiciendus equo.

Te spectem, suprema mihi quum venerit hora.

Te teneam moriens deficiente manu.

Flebis & arsiuro positum me, Delia, lecto,

Tristibus & lacrimis oscula mista dabis.

Flebis, non tua sunt duro præcordia ferro

Vincta, nec in tenero stat tibi corde flex.

Illo non iuuenis poterit de funere quisquam

Lumina, non virgo sicca referre domum.

Tu manes ne lade mcos: sed parce solutis

Crinibus, & teneris, Delia, parce genis.

Interea, dum fata sinunt, iungamus amores.

Iam veniet tenebris mors adoperta caput.

Iam subrepet iners atas, nec amare decebit,

Dicere nec cano blanditias capite.

F. j.

Nunc leuis est tractanda Venus : dum frangere postes
 Non pudet, & rixas inferuisse iuuat.
 Hic ego dux milesque bonus. vos signa, tubæque
 Ite procul. cupidis vulnera ferre uiris.
 Ferte & opes. ego composito securus aceruo
 Dites despiciam, despiciamque famem.

A D D E merum, vinoque nouos compeſce dolores,
 Occupet ut feſſi lumina victa ſopor.
 Neu quiſquam multo perſuſum tempora Baccho
 Excitet, infelix dum requieſcit amor.
 Nam poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ,
 Clauditur & dura ianua firma ſera.
 Ianua difficilis domini, te verberet imber,
 Te Iouis imperio fulmina miſſa petant.
 Ianua iam pateas vni mihi victa querelis,
 Neu furtim verſo cardine aperta ſones.
 Et mala ſi qua tibi dixit dementia noſtra,
 Ignofcas. capiti ſint precor illa meo.
 Te meminiffe decet quæ plurima voce peregi
 Supplice, quum poſti florida ſerta darem.
 Tu quoque ne timide cuſtodes Delia falle.
 Audendum eſt. Fortes adiuuat ipſa Venus.
 Illa fauet, ſeu quis iuuenis noua limina tentat,
 Seu reſerat fixo dente puella fores.
 Illa docet furtim molli decedere lecto.
 Illa pedem nullo ponere poſſe ſono.
 Illa viro coram nutus conferre loquaces,
 Blandaque compoſitis abdere verba notis.
 Nec docet hoc omnes : ſed quos nec inertia tardat,
 Nec vetat obſcura ſurgere nocte timor.
 Nec ſinit occurrat quiſquam, qui corpora ferro

Vulneret, aut rapta præmia veste petat.
 Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque
 Qua libet, insidias non timuisse decet.
 Non mihi pigra nocent hibernæ frigora noctis,
 Non mihi, quum multa decidit imber aqua.
 Non labor hic ledit, referet modo Delia postes,
 Et vocet ad digiti me taciturna sonum.
 Parcite luminibus, seu vir, seu femina fias
 Obuia, celari vult sua furta Venus.
 Neu strepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
 Neu prope fulgenti lumina ferte face.
 Siquis & imprudens aspexerit, occulat ille,
 Perque deos omneis se meminisse neget.
 Nam fuerit quicumque loquax, is sanguine natam,
 Is Venerem e rapido sentiet esse mari.
 Nec tamen huic credet coniunx tuus, vt mihi verax
 Pollicita est magico saga ministerio.
 Hanc ego de cælo ducentem sidera vidi.
 Fluminis hæc rapidi carmine vtrtit iter.
 Hæc cantu finditque solum, manesque sepulchris
 Elicit, & tepido deuocat ossa rogo.
 Iam ciet infernas magico stridore cateruas.
 Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
 Quum libet, hæc tristi depellit nubila cælo:
 Quum libet, æstiuo conuocat orbe niues.
 Sola tenere malas Medæ dicitur herbas.
 Sola feros Hecates perdomuisse canes.
 Hæc mihi composuit cantus, queis fallere posses.
 Ter cane, ter dictis despue carminibus.
 Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam:
 Non sibi, si in molli viderit ipse toro.
 Tu tamen abstineas alijs, nam cætera cernet

Omnia. de me vno sentiet esse nihil.
 Quid credam? nempe hæc eadem se dixit amores
 Cantibus, aut herbis soluere posse meos.
 Et me lustravit tædis, et nocte serena
 Concidit ad magicos hostia pulla Deos.
 Non ego, totus abesset amor, sed mutuus esset,
 Orabam: nec te posse carere velim.

IBITIS Ægeas sine me, Messala, per vndas,
 O vtrinam memores ipse, cohorsque mei.
 Me tenet ignotis ægrum Pheacia terris.
 Abstineas avidas mors modo nigra manus.
 Abstineas, mors atra, precor. non hic mihi mater,
 Quæ legat in mæstos ossa perusta sinus:
 Non soror, Assyrios cineri quæ dedat odores,
 Et fleat effusis ante sepulchra comis:
 Delia non vsquam, quæ me quum mitteret vrbe,
 Dicitur ante omnes consuluisse Deos.
 Illa sacras pueri sortes ter sustulit. illi
 Rettulit e triuijs omina certa puer.
 Cuncta dabant reditus. tamen est deterrita nunquam.
 Quin fleret, nostras respiceretque vias.
 Ipse ego solator, quum iam mandata dedissem,
 Quærebam tardas anxius vsque moras.
 Aut ego sum causatus aues, aut omina dira
 Saturni sacra me tenuisse die.
 O quoties ingressus iter mihi tristitia dixi
 Offensum in porta signa dedisse pedem.
 Audeat inuito ne quis discedere amore.
 Aut sciat egressum se prohibente Deo.
 Quid tua nunc Isis tibi, Delia: quid mihi profunt
 Illa tua toties æra repulsa manu?

Quidue, pie dum sacra colis, pureque lauari
Te memini, & puro secubuisse toro?

Nunc, dea, nunc succurre mihi. nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.

Et mea votiuas persoluens Delia noctes,
Ante sacras lino tecta fores sedeat.

Bisque dic resoluta comas tibi dicere laudes
Insignis turba debeat in Pharia.

At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereque antiquo menstrua thura Lari.

Quam bene Saturno viuebant roge prius, quam
Tellus in longas est patefacta vias.

Nondum cæruleas pinus contempserat vndas,
Effusum ventis præbueratque sinum:

Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Præserat externa nauita merce ratem.

Illo non validus subiit iuga tempore taurus.
Non domito frenos ore momordit equus:

Non domus vlla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua, lapis.

Ipsæ mella dabant quercus, vltroque ferebant
Obuia securis vbera lactis oues.

Non acies, non ira fuit, non bella, nec enfes
Immiti seuius duxerat arte faber.

Nunc Ioue sub domino cædes, & vulnera semper:
Nunc mare, nunc leti mille repente via.

Parce pater. timidum non me periuria terrent,
Non dicta in sanctos impia verba deos.

Quod si fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inscriptis stet super ossa notis:

Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terra dum sequiturque mari.

F. iij.

Sed me, quod facilis tenero sum semper amori,
 Ipsa Venus campos ducet in Elysios.
 Hic choreæ, cantusque vigent, passimque vagantes
 Dulce sonant tenui gutture carmen aues.
 Fert casiam non culta seges, totosque per agros
 Floret odoratis terra benigna rosis.
 Ac iuuenum series teneris immista puellis
 Ludit, & assidue prælia miscet Amor.
 Illic est cuiuscunque rapax mors venit amanti,
 Et gerit insigni myrtea ferta coma.
 At scelerata iacet sedes in nocte profunda
 Abdita, quam circum flumina nigra sonant.
 Tisiphoneque impexa feros pro crimibus angues
 Scavit, & huc illuc impia turba fugit.
 Tum niger in porta Serpens: tum Cerberus ore
 Stridet, & aratas excubat ante fores.
 Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
 Versantur celeri noxia membra rota.
 Porrectusque novem Tityus per iugera terræ
 Adsiduas atro viscere pascit aues.
 Tantalus est illic, & circum stagna, sed acrem
 Iam iam poturi deserit vnda sitim.
 Et Danaï proles, Veneris quod numina læsit,
 In caua lethæas dolia portat aquas.
 Illic sit, quicumque meos violauit amores,
 Optauit lentas & mihi militias.
 At tu casta, precor, maneat, sanctique pudoris
 Adsideat custos sedula semper anus.
 Hæc tibi fabellas referat, positaque lucerna
 Deducat plena stamina longa colo.
 Ac Circa grauibus pensis affixa puella
 Paulatim somno fessa remittat opus.

Tunc veniam subito, nec quisquam nunciet ante.
 sed videar cælo missus adesse tibi.
 Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos
 Obuia nudato, Delia, curre pede.
 Hoc precor. hunc illum nobis aurora nitentem
 Luciferum roseis candida portet equis.

Sic umbrosa tibi contingant tecta, Priape,
 Ne capiti soles, ne noceant que niues:
 Que tua formosos cepit solertia? certe
 Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.
 Nudus et hibernæ producis frigora brumæ,
 Nudus et æstiuu tempora sicca canis.
 Sic ego: tum Bacchi respondet rustica proles,
 Armatus curua sit mihi falce Deus.
 Tu, puero quodcunque tuo tentare libebit,
 Cedas. Obsequio plurima vincit amor.
 Sed ne te capiant, primo si forte negabit,
 Tædia, paulatim sub inga colla dabit.
 Longa dies homini docuit parere leones,
 Longa dies molli saxa peredit aqua.
 Annus in apricis maturat collibus uvas,
 Annus agit certa lucida signa vice.
 Nec iurare time. Veneris periuuria venti
 Irrita per terras, et freta summa ferunt.
 Gratia magna Ioui: vetuit pater ipse valere,
 Inuasset cupide quicquid ineptus amor.
 Perque suas impune sinit Dictynna sagittas
 Affirmes, crines perque Minerva suos.
 Ah si tardus eris, errabis. transiet ætas.
 Quam cito non segnis it, remeatque dies:
 Quam cito purpurcos deperdit terra colores.

F. iiii.

Quam cito formosas populus ante comas.
 Quam iacet, infirmæ venire ubi fata senectæ,
 Qui prior Eleo est carcere missus equus.
 Vidi iam iuuenem, premeret quum serior ætas,
 Mærentem stultos præteruisse dies.
 Crudeles diui, serpens nouus exiit annos.
 Formæ non vllam fata dedere moram.
 Solis æterna est Phæbo, Bacchoque iuuenta:
 Nam decet intonsus crinis vtrunque deum.
 Neu comes ire neges, quanuis via longa paretur,
 Et canis arenti torreat arua siti.
 Quamuis prætexens picta ferrugine cælum,
 Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
 Vel si cæruleas puppi volet ire per undas,
 Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
 Nec te pæniteat duros subiisse labores,
 Aut operi insuetas adteruisse manus.
 Nec, velit insidijs altas si claudere valles,
 Dum placeas, humeri retia ferre negent.
 Si volet arma, leui tentabis ludere dextra.
 Sæpe dabis nudum, vincat vt ille, latus.
 Tunc tibi mitis erit. rapias tum cara licebit
 Oscula. pugnabit, sed tamen apta dabit.
 Rapta dabit primo: post offeret ipse volenti.
 Post etiam collo se implicuisse volet.
 Heu male nunc artes miseræ hæc sacula tractant.
 Iam tener assueuit munera velle puer.
 Iam tua, qui Venerem docuisti vendere primus,
 Quisquis es, infelix vrgeat ossa lapis.
 Pieridas pueri, doctos & amate poetas.
 Aurea nec superent munera Pieridas.
 Carmine purpurea est Nisi coma. carmina ni sint,

Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
 Quem referent Musæ, viuet: dum robora tellus,
 Dum cælum stellas, dum vehet amnis aquas.
 At qui non audit Musas, qui vendit Amorem:
 Idææ currus ille sequatur Opis.
 Et ter centenas erroribus expleat vrbes,
 Et secet ad Phrygios vilia membra modos.
 Blanditis vult esse locum Venus ipsa querelis.
 Supplicibus miseris fletibus illa fauet.
 Hæc mihi, quæ cauerem Titio, Deus edidit ore,
 Sed Titium coniunx hæc meminisse vetat:
 O fuge te teneræ puerorum credere turba.
 Nam caussam iusti semper amoris habent.
 Hic placet, angustis quod equum compescit habentis.
 Hic placidam niuico pectore pellit aquam.
 Hic, quia fortis adest audacia, cepit. at illi
 Virgineus teneras stat pudor ante genas.
 Pareat ille suæ. vos me celebrate magistrum,
 Quos male habet multa callidus arte puer.
 Gloria cuique sua est. me, qui spernentur amantes,
 Consultent. cunctis ianua nostra patet.
 Tempus crit, quum me Veneris præcepta ferentem
 Deducat iuuenum sedula turba senem.
 Eheu quam Marathus lento me torquet amore.
 Deficiunt artes, deficiuntque doli.
 Parce puer quæso, ne turbis fabula fiam:
 Quum mea ridebunt vana magisteria.

ASPER eram, et bene disidium me ferre loquebar.
 At mihi nunc longe gloria fortis abest.
 Nanque agor, vt per plana citus sola verbere turben,
 Quem celer assueta versat ab arte puer.

Vre ferum, & torque: libeat ne dicere quicquam
 Magnificum posthac, horrida verba doma.
 Parce tamen, per te furtiui fœdera lecti,
 Per Venerem quaeso, compositumque caput.
 Ille ego, quum tristi morbo defessa iaceres,
 Te dicor votis eripuisse meis.
 Ipseque te circum lustravi sulfure puro,
 Carmine quum magico procubisset anus.
 Ipse procuravi, ne possent scæua nocere
 Somnia, ter sancta deueneranda mola.
 Ipse ego velatus filo, tunicisque solutis
 Vota nouem Triviae nocte silente dedi.
 Omnia persolui, fruitur nunc alter amore,
 Et precibus felix vititur ille meis.
 At mihi felicem vitam, si salua fuisses,
 Fingebam demens, sed renuente Deo.
 Rura colam, frugumque adcrit mea Delia custos,
 Area dum messes sole calente teres.
 Aut mihi seruabit plenis in lintribus vnas,
 Pressaque veloci candida musta pede.
 Consuecet numerare pecus, consuecet amantis
 Garrulus in domine ludere verna sinu.
 Illa Deo sciet agricola pro vitibus vnam,
 Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
 Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ,
 Et iuuat in tota me nihil esse domo.
 Huc veniet Messala meus, cui dulcia poma
 Delia selectis detrahet arboribus.
 Et tantum venerata virum, hunc sedula curet.
 Huic pareat, atque epulas ipsa ministra gerat.
 Hæc mihi fingebam, quæ nunc Caurusque Notusque
 Iactat odoratos vota per Armenios.

Num Veneris magna violauit numina verbo?
 Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
 Num feror incestus sedes aduisse Deorum,
 Sertaque de sanctis deripuisse focis?
 Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
 Et miserum sancto tundere poste caput:
 Non ego, si merui, dubitem procumbere templis,
 Et dare sacratis oscula liminibus.
 At tu, qui letus rides mala nostra, caueto
 Mox tibi, non vnus scuiet vsque Deus.
 Vidi ego, qui iuuenum miseros lussisset amores,
 Post Veneris vinclis subdere colla senem.
 Et sibi blanditias tremula componere voce,
 Et manibus canas fingere velle comas.
 Stare nec ante fores puduit, caræne puella
 Ancillam medio detinuisse foro.
 Hunc puer, hunc iuuenis turba circumstrepit arcta.
 Despuit in molles & sibi quisque sinus.
 At mihi parce, Venus, semper tibi dedita seruijs
 Mens mea, quid messes vris acerba tuas?

SAEPE ego tentavi curas depellere vino,
 At dolor in lacrimas verterat omne merum.
 Sæpe aliam tenui, sed iam quum gaudia adirem,
 Admonuit dominae, deseruitque Venus.
 Tunc me discedens deuotum femina dixit.
 Et, pudet heu, narrat scire nefanda mea.
 Non facit hoc verbis, facie tenerisque lacertis
 Deuouet, & flauis nostra puella comis.
 Talis ad Amonium Nereis Pelea quondam
 Vecta est frenato cærule pisce Theris.
 Hæc nocuere mihi, quod adest huic diues amator.

Venit in exitium callida lena meum.
 Sanguineas edat illa dapes, atque ore cruento
 Tristia cum multo pocula felle bibat.
 Hanc volitent animæ circum sua fata querentes
 Semper, & e tectis strix violenta canat.
 Ipsa fame stimulante furens herbasque sepulchris
 Quærat, & a scævis ossa relicta lupis.
 Currat & inguinibus nudis, vluletque per vrbes.
 Post agat a triuuijs aspera turba canum.
 Eueniet. dat signa Deus. sunt numina amanti.
 Scuit, & iniusta lege relicta Venus.
 At tu quamprimum sagæ præcepta rapacis
 Desere. nam donis vincitur omnis amor.
 Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit
 Primus, & in tenero fixus erit latere.
 Pauper in angusto fidus comes agmine turba
 Subijcietque manus, efficietque viam.
 Pauper ad occultos furtim deducit amicos.
 Vinclaque de niueo detrahit ipse pede.
 Heu canimus frustra, nec verbis victa patescit
 Ianua. sed plena est percutienda manu.
 At tu qui potior nunc es, mea furta caueto.
 Versatur celeri fors leuis orbe cito.

SEMPER vt inducas, blandos offers mihi vultus,
 Post tamen es miserio tristis & asper Amor.
 Quid tibi scuitiæ mecum est? an gloria magna est,
 Insidias homini composuisse Deum?
 Iam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
 Nescio quem tacita callida nocte fouet.
 Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est.
 Sic etiam de me pernegat vsque viro.

Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
 Custodes. eheu nunc premor arte mea.
 Fingere nunc didicit caussas, quur sola cubaret:
 Cardine nunc tacito vertere posse fores.
 Tum succos, herbasque dedi, queis liuor abiret,
 Quem facit impresso mutua dente Venus:
 At tu fallacis coniunx incaute puellæ,
 Me quoque seruato, peccet vt illa nihil.
 Neu iuuenes celebret multo sermone caueto,
 Neue cubet laxo pectus aperta sinu:
 Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
 Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
 Exhibit quam sæpe, time: seu visere dicet
 Sacra bonæ maribus non adeunda Deæ.
 At mihi si credas, illam sequar vnus ad aram.
 Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
 Sæpe velut gemmas eius, signumque probarem,
 Per caussam memini me tetigisse manum.
 Sæpe mero somnum peperit tibi. at ipse bibebam
 Sobria supposita pocula victor aqua.
 Non ego te læsi prudens. ignosce fatenti.
 Iussit amor. Contra quis ferat arma Deos?
 Ille ego sum, nec me iam dicere vera pudebit,
 Instabat tota cui tua nocte canis.
 Non frustra quidam iam nunc in limine perstat
 Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit:
 Et simulat transire domum: mox deinde recurrit
 Solus, & ante ipsas excreat vsque fores.
 Nescio quid furtiuus amor parat. vtere quæso
 Dum licet. in liquida nat tibi linter aqua.
 Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
 Seruare? frustra clauis inest foribus.

Te tenet, absentes alios suspirat amores,
 Et simulat subito condoluisse caput.
 At mihi seruandam credas, non scæua recuso
 Verbera, detrecto non ego vincla pedum.
 Tunc procul absitis quisquis colit arte capillos,
 Effluit effuso cui toga laxa sinu.
 Quisquis & occurret, ne possit crimen habere,
 Stet procul, aut alia stet procul ante via.
 Sic fieri iubet ipse Deus, sic magna sacerdos
 Est mihi diuino vaticinata sono.
 Hæc vbi Bellonæ motu est agitata, nec acrem
 Flamman, non & amans verbera torta timer.
 Ipsa bipenne suos cædit violenta lacertos,
 Sanguineque effuso spargit inulta Deam.
 Statque latus præfixa veru, stat saucia pectus:
 Et canit euentus, quos dea magna monet.
 Parcite, quam custodit Amor, violare puellam:
 Ne pigeat magno post didicisse malo.
 Attigerit, labentur opes: vt vulnere nostro
 Sanguis, vt hic ventis diripiturque cinis.
 Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, pænas.
 Si tamen admittas, sit precor illa leuis.
 Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
 Me monet, atque iras aurea vincit anus.
 Hæc coniungit nostras clam taciturna manus.
 Coniungit nostras clam taciturna manus.
 Hæc foribusque manet noctu me affixa, proculque
 Cognoscit strepitus me veniente pedum.
 Vine diu, mi dulcis anus, proprios ego tecum,
 Sit modo fas, annos contribuuisse velim.
 Te semper, natamque tuam te propter amabo.
 Quicquid agit, sanguis est tamen illa tuus.

sit modo casta doce, quanuis non vitta ligatos
 Impediat crines, nec stola longa pedes,
 Et mihi sint duræ leges, laudare nec vllam
 Possim ego, quin oculos appetat illa meos.
 Et siquid peccasse putor, ducterque capillis
 Immerito, properas proripiarque vias.
 Non ego te pulsare velim. sed venerit iste
 Si furor, optarim non habuisse manus,
 Ne saeuo sis casta metu, sed mente fideli
 Mutuus absenti te mihi seruet amor.
 At quæ fida fuit nulli, post victa senecta
 Ducit inops tremula stamina torta manu:
 Firmaque conductis adnectit licia telis,
 Tractaque de niueo vellere ducta putat.
 Hanc animo gaudente vident, iuuenumque caterue
 Commemorant merito tot mala ferre senem:
 Hanc Venus ex alto flentem sublimis Olympo
 Spectat, & infidis quod sit acerba, monet.
 Hæc alijs maledicta cadant. nos, Delia, amoris
 Exemplum cana simus vterque coma.

H V N C cecinere diem Parcæ fatalia nentes
 Stamina, non vlli dissoluenda Deo,
 Hunc fore, Aquitanas posset qui funderè gentes,
 Quem tremeret forti milite victus Atur.
 Euenere. nouos pubes Romana triumphos
 Vidit, & euinctos brachia capta duces.
 At te victrices lauros Messala gerentem
 Portabat nitidis currus eburnus equis.
 Non sine me est tibi partus honos. Tarbella Pyrene
 Testis, & Oceani litora Santonici.
 Testis Arar, Rhodanusque celer, magnusque Garunna.

Carnuti & fluuij cœrula lympha Liger.
 At te Cydne canam, tacitis qui leniter undis
 Cœruleus placidis per vada serpis aquis.
 Quantus & æthereo contingens vertice nubes,
 Frigidus intonso Taurus arat Cilicas.
 Quid referam, vt volitet crebras intacta per vrbes,
 Alba Palestino sancta columba suo?
 Vtque maris vastum prospectet turribus æquor,
 Prima ratem ventis credere docta Tyros?
 Qualis & arentes quum findit Sirius agros,
 Fertilis æstiuâ Nilus abundet aqua?
 Nile pater, qua nam possum te dicere caussa,
 Aut quibus in terris oculuisse caput?
 Te propter nullos tellus tua postulat imbres,
 Arida, nec pluuio supplicat herba Ioui.
 Te canit, atque suum pubes miratur Osirim
 Barbara, Memphiten plangere docta bouem.
 Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
 Et teneram ferro sollicitauit humum.
 Primus inexpertæ commisit semina terræ,
 Pomaque non notis legit ab arboribus.
 Hic docuit teneram palis adiungere vitem.
 Hic viridem dura cedere falce comam.
 Illi iucundos primum matura saporis
 Expressa incultis vna dedit pedibus.
 Ille liquor docuit voces inlectere cantu,
 Mouit & ad certos nescia membra modos.
 Bacchus & agricolæ magno confecta labore
 Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
 Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
 Crura licet dura compepe pulsa sonent.
 Non tibi sunt tristes curæ, nec luctus Osiri:

Sed chorus, & cantus, & leuis aptus Amor,
 Sed varij flores, & frons redimita corymbis,
 Fusa sed ad teneros lutea palla pedes,
 Et Tyria vestes, & dulcis tibia cantu,
 Et leuis occultis conscia cista sacris.
 Huc ades, & centum ludos, Geniumque choreis
 Concelebra, & multo tempora funde mero.
 Illius & nitido stillent vnguenta capillo,
 Et capite & collo mollia ferta gerat.
 Sic venias hodiernae tibi dem thuris honores,
 Liba & Mopsopio dulcia melle feram.
 At tibi subrescat proles, quae facta parentis
 Augeat, & circa stet venerata senem.
 Nec taceant monumenta viae, quae Tuscula tellus,
 Candidaque antiquo detinet alba Lare.
 Nanque opibus congesta tuis hic glareas dura
 Sternitur. hic apta iungitur arte silex.
 Te canit agricola e magna quum venerit vrbe
 Serus, inoffensum rettuleritque pedem.
 At tu, natalis, multos celebrande per annos,
 Candidior semper, candidiorque veni.

NON ego celari possim, quid nutus amantis,
 Quidue ferant mihi lenia verba sono.
 Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum.
 Praecinit euentus nec mihi cantus auis.
 Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
 Perdocuit multis non sine verberibus.
 Desine dissimulare. Deus crudelius vrit,
 Quos videt inuitos succubuisse sibi.
 Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos?
 Saepaque mutatas disposuisse comas?

G.j.

Quid fūco splendēte comas ornare? quid vngues
 Artificis docta subsecuisse manu?
 Frustra iam vestes, frustra mutantur amictus,
 Ansaque compressos colligat arta pedes.
 Ipsa placet, quanuis inculto venerit ore,
 Nec nitidum tarda comserit arte caput.
 Num te carminibus, num te pallentibus herbis
 Deuonit tacito tempore noctis anus?
 Cantus vicinis fruges traducit ab agris:
 Cantus & irata detinet anguis iter:
 Cantus & e curru Lunam deducere tentat,
 Et faceret, si non æra repulsa sonent.
 Quid queror heu misero carmen nocuisse? quid herbas?
 Forma nihil magicis vitur auxilijs.
 sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse
 Oscula, sed femori conseruisse femur.
 Nec tu difficilis puero tamen esse memento,
 Persequitur pænis tristia facta Venus.
 Munera ne poscas, det munera canus amator:
 Ut foueat molli frigida membra sinu.
 Carior est auro iuuenis, cui læuia fulgent
 Ora, nec amplexus aspera barba terit.
 Huic tu candentes humero suppone lacertos,
 Et regum magnæ despiciantur opes.
 At Venus inueniet puero succumbere furtim,
 Dum tumet, & teneros comserit vsque sinus:
 Et dare anhelanti pugnantis humida linguis
 Oscula, & in collo figere dente notas.
 Non lapis hanc, gemmaque iuuent, quæ frigore sola
 Dormiet: & nulli sit cupienda viro.
 Heu sero reuocatur Amor, seroque iuuenta,
 Quum vetus infecit cana senectæ caput.

Tum studium formæ est, coma tum mutatur, vt annos

Disimulet viridi cortice tincta nucis.

Tollere tunc cura est albos a stirpe capillos,

Et faciem demta pelle referre nouam,

At tu dum primi floret tibi temporis ætas,

Vtere, non tardo labitur illa pede.

Neu Marathum torque, puero que gloria victo est?

In veteres esto dura puella senes.

Parce precor tenero, non illi fontica caussa est,

Sed nimius luto corpora tingit amor.

Veh miser, absenti mæstas quam sepe querelas

Conijcit, & lacrimis omnia plena madent.

Quid me spernis? ait. poterat custodia vinci,

Ipse dedit cupidis fallere posse Deus.

Nota Venus furtiua mihi est, vt lenis agatur

Spiritus, vt nec dent oscula rapta sonum.

Et possum media quauis obrepere nocte,

Et strepitu nullo clam referare fores.

Quid profunt artes, miserum si spernit amantem,

Et fugit ex ipso scæua puella toro?

Vel quum promittit subito, sed perfida fallit:

Est mihi nox multis cuiusmodi vigilanda modis.

Dum mihi venturam fingo, quodcunque mouetur,

Illius credo tunc sonuisse pedem.

Ah pereant artes, & mollia iura colendi.

Horrida villosa corpora veste tegam.

Nunc, si clausa mea est: si copia nulla videndi,

Me miserum, laxam quid inuat esse togam?

Desistas lacrimare puer, non frangitur illa.

Et tua iam fletu lumina fessa tument.

Oderunt Pholoe, moneo, fastidia diui.

Nec prodest sanctis thura dedisse focus.

Hic Marathus quondam miseros ludebat amantes,
 Nescius ultorem post caput esse Deum.
 Sæpe etiam lacrimas fertur risisse dolentis,
 Et cupidum ficta detinuisse mora.
 Nunc omneis odit fastus, nunc displicet illi
 Quæcunque opposita est ianua dura sera.
 At te pœna manet, nisi desinis esse superba.
 Quam cupies votis hunc reuocare diem?

QVID mihi, si fueras miseros læsurus amantes,
 Fœdera per diuos iam violanda dabas?
 Ab miser, etsi quis primo periuria celat,
 Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.
 Parcite cœlestes, æquum est impune licere,
 Numina formosis lædere vestra semel.
 Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
 Et durum terræ rusticus vrget opus.
 Lucra petituras freta per parentia ventis
 Ducunt instabiles sidera certa rates.
 Muneribus meus est captus puer, at Deus illa
 In cinerem & liquidas munera vertat aquas.
 Iam mihi persolues pœnas, puluisque decorem
 Detrahet, & ventis horrida facta coma.
 Vretur facies, vrentur sole capilli.
 Deteret inualidos & via longa pedes.
 Admonui quoties? auro ne pollue formam.
 Sæpe solent auro multa subesse mala.
 Diuitijs captus si quis violauit Amorem:
 Asperaque est illi, difficilisque Venus.
 Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
 Corpus, & intorto verberare terga seca.
 Nec tibi celandi spes sit peccare paranti.

Est Deus, occultos qui vetat esse dolos.
 Ipse Deus tacito permisit vela ministro,
 Ederet ut multo libera verba mero.
 Ipse Deus somno domitos emittere vocem
 Iussit, & inuitos facta regenda loqui.
 Hæc ego dicebam. nunc me fleuisse loquentem,
 Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
 Tunc mihi iurabas, nullo te diuitis auri
 Pondere, non gemmis vendere velle fidem:
 Non tibi si precium Campania terra daretur,
 Non tibi si Bacchi cura Falernus ager.
 Illis eriperes verbis mihi, sidera cæli
 Lucere, & puras fluminis esse vias.
 Quinetiam flebas. at non ego fallere doctus,
 Tergebam humentes credulus vsque genas.
 Quid faceres nisi & ipse fores in amore puellæ?
 Sit precor exemplo sed leuis illa tuo.
 O quoties, verbis ne quisquam conscius esset,
 Ipse comes multa lumina nocte tuli.
 Sæpe insperanti venit tibi munere nostro,
 Sed latuit clausas post adoperta fores.
 Tum miser interij stulte confisus amari,
 Non poteram ad laqueos cautior esse tuos.
 Quinetiam atronita laudes tibi mente canebam.
 At me nunc nostri, Pieridumque pudet.
 Illa velim rapida Volcanus carmina flamma
 Torreat, & liquida debeat amnis aqua.
 Sit procul a nobis, formam cui vendere cura est.
 Et precium plena grande referre manu.
 At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,
 Rideat assiduus vxor inulta dolis.
 Et quum furtiuo iuuenem lassauerit vsu,

G. iij.

Tecum interposita languida veste cubet.
 Sint externa tuo semper vestigia lecto,
 Et pateat cupidis semper aperta domus.
 Nec lasciuia soror dicatur plura bibisse
 Pocula, vel plures emeruisse viros.
 Illam sæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
 Dum rota Luciferi prouocet orta diem.
 Illa nulla queat melius consumere noctem,
 Atque operum varias disposuisse vices.
 At tua perdidicit, nec tu stultissime sentis,
 Quum tibi non solita corpus ab arte mouet.
 Tunc putas illam pro te disponere crines?
 Aut tennes denso pectere dente comas?
 Ista hæc persuadet facies, auroque lacertos
 Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu?
 Non tibi, sed iuueni cuidam vult bella videri:
 Deuoueat pro quo remque, domumque tuam.
 Non facit hoc vitio, sed corpora sæda podagra,
 Et senis amplexus culta puella fugit.
 Huic tamen accubuit noster puer. hunc ego credam
 Cum trucibus venerem iungere posse feris.
 Blanditiæque meas alijs tu vendere es ausus?
 Tunc alijs demens oscula ferre mea?
 Tunc flebis, quum me vinctum puer alter habeat,
 Et geret in gremio regna superba tuo.
 At tua tum me pœna iuuat, Venerique merenti
 Fixa notet casus aurea palma meos:
 Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
 Dedicat: & grata sis, Dea, mente, rogat.

QVIS fuit horrendos primus qui protulit enses?
 Quam ferus, & vere ferreus ille fuit.
 Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
 Tum breuior diæ mortis aperta via est.
 At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra
 Vertimus, in seuas quod dedit ille feras.
 Diuitis hoc vitium est auri. nec bella fuerunt,
 Faginus astabat quum scyphus ante dapes.
 Non arces, non vallus erat, somnumque petebat
 Securus varias dux gregris inter oues.
 Tunc mihi vita foret, vulgi nec tristia noffem
 Arma, nec audissem corde micante tubam.
 Nunc ad bella trahor, & iam quis forsitan hostis
 Hæsuræ in nostro tela gerit latere.
 Sed patrij seruate Lares: aluistis & ijdem,
 Cursarem vestros quum tener ante pedes.
 Neu pudeat prisco vos esse e stipite factos,
 Sic veteres ædes incoluistis aui.
 Tunc melius tenuere fidem, quum paupere cultu
 Stabat in exigua ligneus æde Deus.
 Hic placatus erat, seu quis libauerat vnam,
 Seu dederat sanctæ spicæ ferta comæ.
 Atque aliquis voti compos liba ipsa ferebat,
 Postque comes purum filia parua fauum.
 At nobis ærata, Lares, depellite tela,
 Hostiaque e plena rustica porcus hara.
 Hunc pura cum veste sequar, myrtoque canistra
 Vincita geram, myrto vincitus & ipse caput.
 Sic placeam vobis. alius sit fortis in armis,
 Sternat & aduersos Marte fauente duces.
 Vt mihi potanti possit sua dicere facta
 Miles, & in mensa pingere castra mero.

G. iij.

Quis furor est atram bellis arcessere mortem?
 Imminet, & tacito clam venit illa pede.
 Non seges est infra, non vinea culta, sed audax
 Cerberus, & Stygiæ nauita puppis aquæ.
 Illic percisisque genis, vstoque capillo
 Errat ad obscuros pallida turba lacus.
 Quam potius laudandus hic est, quem prole parata
 Occupat in parua pigra senecta casa.
 Ipse suas sectatur oves, at filius agnos,
 Et calidam fesso comparat vxor aquam.
 Sic ego sim, liceatque caput candescere canis,
 Temporis & prisca facta referre senem.
 Interea Pax arua colat. Pax candida primum
 Duxit araturos sub iuga curua boues.
 Pax aluit vites, & succos condidit vucæ,
 Funderet vt nato testa paterna merum.
 Pace bidens, vomerque vigent. at tristia duri
 Militis in tenebris occupat arma situs.
 Rusticus e lucoque vehit male sobrius ipso
 Vxorem plaustro, progeniemque domum.
 Sed Veneris tunc bella calent, scissosque capillos
 Fæmina, perfractas conqueriturque fores.
 Flet teneras subsusa genas. sed victor & ipse
 Flet, sibi dementes tam valuisse manus.
 At lasciuus Amor rixæ mala verba ministrat,
 Inter & iratum lentus vtrunque sedet.
 Ah lapis est, ferrumque, suam quicumque puellam
 Verberat. e celo deripit ille Deos.
 Sit satis e membris tenuem percindere vestem.
 Sit satis ornatus dissoluisse comæ.
 Sit lacrimas mouisse satis. quater ille beatus,
 Quo tenera irato flere puella potest.